

Collegevoorstel

Zaaknummer: 698618

College: 24 september 2024

Behandelaar: Peter Hermans

E-mail: Peter.Hermans@hardenberg.nl

Onderwerp: Ondersteuning initiatief Stichting Vechtdal Groen Gas

WIJ STELLEN HET COLLEGE VOOR OM TE BESLUITEN:

1. Stichting Vechtdal Groen gas een incidentele subsidie van € 300.000 te verstrekken voor de financiering van onderzoek naar de technische en financiële haalbaarheid en de juridische vormgeving van het groengas cluster, projectleiding en communicatie;
2. deze beschikking bekend te maken en binnen 20 werkdagen een kennisgeving zoals bedoeld in artikel 11 van de AGVV aan de Europese Commissie te doen;
3. in te stemmen met het verzenden van bijgevoegde raadsbrief 'Ondersteuning initiatief Stichting Vechtdal Groen Gas' aan de raad.

Inleiding

Eind 2022 is een aantal agrarische bedrijven in de omgeving van Ane een verkenning gestart naar de mogelijkheden van een groengas hub. Doel van deze verkenning is om de haalbaarheid van mono mestvergisters op de deelnemende bedrijven in combinatie met een gezamenlijke opwerkinstallatie te onderzoeken. De deelnemende bedrijven willen de mest op het eigen bedrijf vergisten en het geproduceerde biogas naar een opwerklocatie transporteren. Daarna kan het gas op het aardgasnetwerk worden ingevoerd. Deze vorm van mestvergisting leidt daarmee niet tot een toename van mesttransport.

Op dit moment nemen 18 bedrijven deel aan het initiatief. Er is een actieve werkgroep en er is een stichting Vechtdal Groen Gas opgericht. Deze stichting heeft als doel: "het treffen van voorbereidende handelingen voor het produceren van biogas, het transporteren hiervan en het invoeden van het groengas op het aardgasnetwerk". De stichting wil andere bedrijven in de omgeving de mogelijkheid bieden om aan te sluiten en ziet mogelijkheden om het netwerk uit te breiden tot ca. 40 deelnemende veehouderijen.

Voor een rendabele businesscase van een vergister plus een opwerkinstallatie is een bedrijfsomvang van tenminste 300 stuks grootvee noodzakelijk. Veel agrarische bedrijven in onze gemeente hebben deze omvang niet. Het realiseren van clusters van bedrijven met een gezamenlijke opwerkinstallatie (groengas hub) biedt hier kansen. Door met een aantal bedrijven een samenwerking aan te gaan kunnen ook bedrijven waarvoor het individueel niet rendabel is om biogas te produceren, samen een rendabele gasproductie realiseren.

Het initiatief wordt begeleidt door DLV Advies en Enber, adviseurs met expertise op het gebied van mono mestvergisting, vergunningverlening en financiering. DLV Advies heeft op basis van de omvang van de veestapel en de geografische ligging van de deelnemende bedrijven een eerste beoordeling van de productie en de haalbaarheid gemaakt. Potentiële opbrengst van het cluster wordt geraamd op 2.000.000 m³ Groengas (ruim 1500 huishoudens).

Subsidieverzoek

Vechtdal Groengas heeft een projectplan opgesteld waarin de ontwikkeling in een aantal processtappen is uitgewerkt. De kosten van het ontwikkeltraject worden door adviesbureau Enber op circa € 820.000 geraamd.

- Voor de eerste fase in de ontwikkeling (uitvoeren QuickScan, advieskosten vergunning/ RO traject en legeskosten) is in de kostenraming een bedrag van € 300.000 opgenomen.
- Voor de verdieping van het onderzoek naar de technische haalbaarheid (stalaanpassingen, aanleg en beheer biogasnetwerk, opwerkstation), de financiële haalbaarheid en de juridische vormgeving van het cluster (uitwerken businessplan, financieringsplan, contracten) is een bedrag van € 450.000 begroot.
- Voor projectleiding en communicatie € 70.000.

Stichting Vechtdal Groengas vraagt de gemeente Hardenberg om financiële ondersteuning bij de ontwikkeling van hun plannen. De deelnemende bedrijven leveren gezamenlijk een eigen inbreng van € 250.000. Gelet op het belang van de ontwikkeling van deze vorm van samenwerking bij de productie van groen gas, wordt voorgesteld om onder voorwaarden een eenmalige subsidie van € 300.000 toe te kennen. De ondersteuning betreft de voorbereidingskosten, niet zijnde investeringskosten dan wel anderszins subsidiabele kosten.

Op 20 december 2022 heeft uw college besloten om onder voorwaarden € 15.310 te verstrekken aan Coöperatie "Groen Gas Ommerkanaal" U.A. voor de kosten van onderzoeken en adviezen die nodig zijn om een vergunning te verkrijgen. Het betrof hier een biogasnetwerk tussen drie agrarische bedrijven waarvan één in de gemeente Hardenberg. Voor de twee andere bedrijven heeft de gemeente Ommen een bijdrage toegekend. De Stichting Vechtdal Groen gas vraagt een bijdrage van bijdrage van € 300.000 voor hun project waaraan op dit moment 18 bedrijven deelnemen en ruimte is voor meer deelnemers. Gevraagde bijdrage is daarmee in lijn met eerder genoemd besluit.

Met de provincie Overijssel is overleg om het resterende bedrag in de vorm van subsidie bij te dragen. De provincie deelt het belang van dit project en het verzoek lijkt kansrijk.

Op verzoek van de gemeente heeft Nysingh Advocaten getoetst of de gevraagde subsidie past binnen de regels omtrent Staatsteun.

Nysingh stelt vast dat er weliswaar sprake is van staatssteun, maar dat de voorgenomen subsidie met een beroep op de Algemene groepsvrijstellingsverordening (AGVV) mogelijk is.

Nysingh Advocaten heeft een subsidiebeschikking opgesteld waarin voorwaarden zijn opgenomen over de bestemming van de middelen en de verantwoording over de inzet daarvan.

De AGVV ken een aantal steuncategorieën waarvan op deze aanvraag de categorie 'Steun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie' van toepassing is.

Artikel 41 van AGVV maakt investeringssteun ter bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen (waaronder biogas), uit hernieuwbare waterstof en uit hoogrenderende warmtekrachtkoppeling mogelijk. En artikel 49 van de AGVV maakt steun voor studies of consultancydiensten inzake milieubescherming en energietheema's mogelijk.

In hoofdstuk 1 van de AGVV worden een aantal algemene voorwaarden genoemd waaraan steunverlening onder de AGVV aan moet voldoen:

- *Steun is alleen toegestaan indien die transparant is en kan worden toegepast zonder dat er een risicoanalyse hoeft te worden uitgevoerd.*

- *Bij de meeste vormen van steunverlening moet er sprake zijn van een stimulerend effect (artikel 6). Steun wordt geacht een stimulerend effect te hebben wanneer de begunstigde ervan, voordat de werkzaamheden aan het project of de activiteit aanvangen, bij de betrokken lidstaat een schriftelijke steunaanvraag heeft ingediend.*

Procedure AGVV

Steunmaatregelen die onder de AGVV vallen, hoeven niet ter goedkeuring **gemeld** te worden bij de Commissie. **Kennisgeving** en **rapportage** zijn echter wel verplicht. Uiterlijk twintig werkdagen nadat de steunmaatregel in werking treedt, moet de kennisgeving bij de Europese Commissie zijn afgerond. Als een gemeente of provincie tot de conclusie komt dat steun verleend kan worden op grond van de AGVV en er een kennisgevingsprocedure gestart moet worden, moet er **contact** worden opgenomen met het Coördinatiepunt staatssteun van het Kenniscentrum Europa Decentraal.

Onderzoek haalbaarheid Groen gas cluster

De volgende fase in de ontwikkeling is een verdiepend onderzoek naar de technische en financiële haalbaarheid en de juridische vormgeving van het Groen gas cluster. Naast het onderzoeken van de haalbaarheid van deelname voor de afzonderlijke deelnemers richt het onderzoek zich in deze fase op de financiering en de structuur van het cluster. Resultaat daarvan is een model voor een coöperatieve samenwerking waar ook andere veehouders zich bij aan kunnen sluiten en dat gebruikt kan worden voor het opzetten van groengasclusters elders in de gemeente.

De ontwikkeling van groengasclusters heeft raakvlakken met verschillende beleidsterreinen van zowel gemeente, provincie als Rijk. De ervaringen in dit project zullen worden benut om toekomstige initiatieven elders in de gemeente te faciliteren.

Na succesvolle afronding van de onderzoek- en ontwikkelfase start de projectrealisatie. De investeringsuitgaven voor installaties, stalaanpassingen en biogasnetwerk bedragen volgens een eerste raming van DLV/ Enber ca. € 13 miljoen. De financiering daarvan vindt plaats met eigen vermogen van de deelnemende bedrijven en reguliere kredietverstrekkers. Voor deze fase wordt geen bijdrage van de gemeente gevraagd.

Doelen

Verdiepend onderzoek naar de technische en financiële haalbaarheid en de juridische vormgeving van de deelnemende bedrijven als van het cluster. Naast het onderzoeken van de haalbaarheid van deelname voor de afzonderlijke deelnemers richt het onderzoek zich in deze fase op de financiering en de structuur van het cluster. Resultaat daarvan is een model voor een coöperatieve samenwerking waar ook andere veehouders zich bij aan kunnen sluiten of dat gebruikt kan worden voor het opzetten van groengasclusters elders in de gemeente.

Argumenten

- Duurzaam gas kan een belangrijke bijdrage leveren in de warmtetransitie in onze gemeente.
- In de intentieovereenkomst duurzaam gas Hardenberg die de gemeente met de netwerkbeheerders Cogas en RENDO/ N-Tra heeft gesloten is afgesproken de productie en invoeding van duurzaam gas te stimuleren.
- Ontwikkeling van groengasprojecten levert een bijdrage aan de reductie van CO₂ methaan, ammoniak en ander emissies uit de veehouderij en kan daarmee bijdragen aan de transitieopgaven waar de landbouw voor staat.
- Samenwerken binnen een biogasnetwerk creëert schaalvoordelen en vergroot de mogelijkheden om het potentieel voor biogas te benutten.
- Ervaringen bij dit project kunnen bijdragen aan coöperatievorming elders in de gemeente.

Risico's en kanttekeningen

Uit het haalbaarheidsonderzoek kan blijken dat deelname voor een aantal bedrijven technisch of financieel niet haalbaar is. Dit kan gevolgen hebben voor de haalbaarheid van de realisatie van het gehele cluster. Als in 2030 nog geen zicht is op realisatie van de plannen zal de Stichting Vechtdal Groen Gas zichzelf opheffen.

Werelddoelen van de Verenigde Naties (SDG)

Dit voorstel draagt bij aan de volgende werelddoelen:

- Betaalbare en duurzame energie
- Verantwoorde consumptie en productie

Toelichting werelddoelen VN

Het project levert een bijdrage aan de reductie van stikstof- en methaanemissie, de ontwikkeling van een circulaire regionale economie en de productie van duurzame energie. Deze doelen zijn opgenomen in de 17 duurzame ontwikkelings-doelen (SDG) die de landen in de Verenigde Naties hebben afgesproken, namelijk: doel 7: betaalbare en duurzame energie en doel 12: verantwoorde consumptie en productie.

Financiën

Gevraagde middelen voor subsidiëring kunnen vanuit de beschikbare duurzaamheidsbudgetten worden verstrekt.

Verwerking persoonsgegevens

Dit voorstel bevat geen persoonsgegevens.

Communicatie

Stichting Vechtdal Groen Gas informeren over dit besluit.

Uitvoering

Indienen kennisgeving op grond van de artikelen 9 en 11 AGVV via Kenniscentrum Europa Decentraal.

Bijlagen

- Subsidieaanvraag Stichting Vechtdal Groen Gas
- Subsidiebeschikking
- Raadsbrief